

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XIII БРОЈ 264. □ 22. НОВЕМБАР 1984.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

22. НОВЕМБАР — ДАН
ОСЛОБОДЕЊА НАШЕ ОП
ШТИНЕ

29. НОВЕМБАР — РОБЕН
ДАН СФРЈ

ЧЕСТИТАМО СВИМ РАД
НИМ ЉУДИМА И ГРА
БАНИМА

РЕДАКЦИЈА

ПРИЈЕ 41 ГОДИНУ — док је у поробљеној Европи рат узимао крвави характ, а фашистичка неман изводила свој махнити мир — један мали народ, наш народ, постао је велики, захваљујући томе што је мислио на своје сјутра. Његови представници, једног новембарског дана четрдесет и треће године, за часак су одложили оружје да би на карти рашчрећене и поробљене Европе уцртали границе нове домовине.

Тога дана, на II засједању АВНОЈ-а предсједавао је др Иван Рибар, који је дан раније сазнао за смрт својих синова — Јурице и легендарног секретара СКОЈ-а, Лоле. Оног незаборавног револуција нара Лоле, који је својој дје војци, Слободи Трајковић, на писао једно од најјежнијих и најљепших љубавних писма уопште, које је, у исто вријеме, — пјесма: „...Најдражака, једини моја, не стигло Те ово писмо никада. Надај се — за срећу слободних људи идемо у бој. Много, много го Те волим, не стигло Те ово писмо никада: да бисмо час побједе дочекали заједно!“

Догодило се како ни једно ни друго нису жељели. Пали су и Лола и Слобода да би тај час о коме су маштали и кога су прижељкивали ми дочекали, да бисмо у њему уживали.

Дан 29. новембар 1943. био је изузетан дан не само у нашој историји, већ и у хроници времена. До темеља је срушена једна на сили и не правди заснована власт и је дан већ оджијевели друштвени систем. Зато данас, послиje толико година, од свега срца и из свих срда, упућујемо честитке: „Домовино, са сунчаним заставама, које имају боју наше крви и љубави, срећан Ти рођендан!“

Прошли су борци, народ — борац, хиљаде гогота. Плотун, онај први, испаљен у Белој Цркви, стократо и хи-

ПРЕД РОЂЕНДАН РЕПУБЛИКЕ ПОКОЉЕЊЕ ЗА ПЈЕСМУ СТВОРЕНО

љадоструко одјекнуо је са Триглава, Романије, Козаре, Шаре, Дурмитора, Вирпазара и Богумиле. Пламен устанка захватио је читаву земљу. Неслућено снажна ерупција потресла је свијет. Уздрмана су темељи Хитлерове европске тврђаве. У пламену ма Југославије, „на брдовитом Балкану“, пинуле су чете војника, а заједно са боровима и јелама расла је војска какву свијет до тада није видио. Чета за четом, одред за одредом, бригада за бригадом. Тако је врховни командант, друг Тито, стварао непобједиву армију осветника поробљених, обеспраљених и потлаченih.

Када су борци те армије одлазили у бој, небо је — без обзира какво је стварно било у том часу — небо је било плаво и ведро. Смијешила им се младост, радовао се сунчани дан. Листала је гора и цвјетало цвијеће. Затим су почеле да се нижу офанзиве, да све у крв и густу маглу тоне. Али кормирал је знао координате. Његови борци непогрешиво су корачали напријед — кроз ужас, таму и смрт — дозивајући сунце, слободу и снove.

Сјетимо се данас — то јест и данас — како је под пљуском вреле оловне кише мла

„О, чујте чете у далини, будући људи, земља нова,
Да ли је тако, ил ли се чини — сви сте крај нашег рова?
И зашто су се борили:
За нове dame, да свима даваме, да наше стазе поштени газе,
Да нема таме, да нема роба — да буде топло од живота!“

ДОДЈЕЉЕЊЕ НОВЕМБАРСКЕ НАГРАДЕ

Жири за додјељивање Новембарске награде за 1984. годину, у саставу: Ђоко Иванчевић (предсједник) Светозир Гаджићић, Љубо Пиватић, Даница Гргочић, Јајса Буровић, Драган Маровић, Владимира Ставишић (Никола Јовановић, одлично је да се Новембарска награда за 1984. годину додели: Комунално стамбено-радној организацији „Лужни Јадран“ — ООУР „Комуналне службе“, Хотелско туристичком насељу „Словенска плажа“, Културно-умјетничком друштву „Кањиџији“ — ХОРСКОЈ СЕКЦИЈИ, Босилски Бурић, рапорници ООУР „Палас“ — Петровац, Јанезу Кобец, архитекти из Љубљане, Ксенија Праговић, наставници Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“, Милораду Џапчићићу, секретару ОК ССРН и др Мирославу Јукићићу, директору Општинског архива.

до жесто навијало класове, јер му је жетва дошла првије рока. И како су борци, младима голобради и дјевојке немиловане, умирали са осамдесетак на уснама, са пјесом у срцима, с громовима и драгуљима у очима. Песник је то љењив, најханутото, рекао. То: како су умирали младићи и дјевојке пред којима је било сне — и први пољубац, и читав живот! Како — и када су били у самртном сбручу отња — и су никад били сами:

На мјеста оних који су падали стизали су нови борци; да њихове пушке прихвате, да не дозволе да им се цијеви охладе. Вјеровали су „да ће их се загрлати бијела“, да не похи, да не доћи, где никад нису били“. За себе, за пале, за будуће.

Тамне ноћи гасиле су звијезде и живот. Пропињала се, опирала се и борила земља у отњу. Земља која је знала да мрзи и да воли. Помагала је опколеним пролетерима у мрачним и кишовитим ноћима, храбрила их да издрже и побиједе десет пута јачег непријатеља.

Данас, четрдесет и једну годину од када се родила наша Република, нека потпуно главе златни сунцокрети: за синима који су стварајући историју, храбро умирали, који су прекорочили преко све га, често незнаног, гроба и, увијек млади, какви су били, запутили се у бесмртност, излили се у бронзу и уклесали у мермер. Јер, оружјем су говорила њихова срца, крвљу су казивали ријечи највише човјечности. Пјевајући побједи, на путу ка њој, сијали су нештедимаице своје снове, љепше од друјних зора и раскошније од расцјеталих прољећних цветјетова.

Двадесетдесет новембар нико нам није поклонио, нити као какав скупоцени дар окити, ловором и маслиновим гранцидама. Скуп је то празник и зато нам је толико драг. Изнад је је ранјавим рукама. Рођен је у мукама. Тога дана запловио је наш циновски брод. На његовом кормилу био је Кормирал који га је и поринуо у историју, друг Тито, који му је и одредио курс: пуном паром у — социјализам!

Данас, кад наздрављајући Републици за њен четрдесет и први рођендан, и када нам је врло, врло тешко, треба рећи: Никад нам није било лако! Никад нам ништа није лако дошло! Ипак, упркос сваковрсним тешкоћама, путовима и пругама изукрштили смо земљу. Начичкали је фабрикама и школама. Окитили многообројним градилиштима. У небо су израсли витки торњеви — барјаци сред висине, кахипости на претка. Сваки подвиг нас је радовао, јер је и онај најбеззначајнији био доказ стваралаштва, храбрости и одлучности да се на започетом путу истраје.

Иако нам је још увијек врло, врло тешко, срећни што за нашу револуцију непрекидно вредо љубави — знају људи свих раса и на свим меридијанима. Што је наша земља примјер који бодри поробљене и, у исто вријeme, пријетња је за све оне, који имају снаге, али немају разума“.

Република наша, буди увијек будна и управна да би Твоји синови и творци могли, као и увијек досад, да се поносе Тобом зато што си драга не само њима, већ свима који воле слободу!

Будва прије земљотреса

ОБАВЈЕШТЕЊЕ
СЛЕДЕЋИ БРОЈ ИЗАДИ
БЕ 25. ДЕЦЕМБРА НА ПО
ВЕБАНОМ БРОЈУ СТРА
НИЦА.

УЗ 22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

ДО СЛОБОДЕ БЕЗ ПРЕДАХА

Почетком септембра 1943. Италија је капитулирала. Рекло ћи се: побједа и слобода су ту, сасвим олизу. Али, није било тако. Хитлеровска гљемачка, без озира на све чешће и веће неуспјење на разним фронтовима, и у Југославији, оила је још увијек јака и одлучнија да настави рат. Умјесто фашистичке Италије и њене солдатске, и овде стиже нови окунатар. Слобода не на улице буде, Светог Стефана и Петроваца, у наша села и на наше плаже стићи тек за 14 мјесеци. Југославија ће велику и коначну побједу и истинску слободу извођевати и прославити тек за поних 20 мјесеци, маја 1945. године. Зато је, и овде, борбу требало наставити: одлучно, храбро, организовано и — без предаха.

Већ првих дана послије ка питању Италије, почев од 9. септембра, оживјела је читава ова територија, посебно Паштровска гора, где се налази и Срески комитет КПЈ Бар и одакле се, политички и војно, утиче и руко води развојем догађаја све до Котора и Тивта и ка Вирпазару, Бару и Улцињу. Ожијављава и организује се рад органа власти, омладине. Десетак нових бораца ступају у НОВ. Из Будве излази у мане (Марковић) и око 15 до 20 бораца из редова тако званих избјеглица. Партизани улазе у Петровац и ослоњавају тамошњи затвор, где говорају с италијанском командом у Будви о предаји складишта, о преласку Италијана на страну партизана и осlobађају будвански логор. Оживљавајући традицију из прве половине 1942. године, поново је формиран Приморски батаљон с преко 150 бораца и одређен његов штаб. Још недовољно организацијски срећен, борбено не искусан, Батаљон креће ка Бару у циљу ослобађања великог логора црногорских интернираца. Покушај, међутим, није успио. На повратку из Бара, усљед наступања и пристизања Њемаца и, у међувремену, четничког пророда од Вирпазара ка Куфију и Петровцу, дошло је до осипања бораца и Батаљон је, убрзо, већ половином септембра, престао да постоји као организацијско-формацијска јединица. Наставиће, међутим, да дејствују двије чете: Паштровска и Брајић-мајинска (Будванска).

Почетком друге половине септембра четничко-националистичке снаге из Црнице, ојачане четницима из Цетиња, а охрабрене наступањем Њемаца из Албаније и њиховим пристизањем у Цетиње и обалом ка Боки, напале су наше снаге на Паштровској гори, вјерујући да пред со бом имају само паштровске партизане. Но, поред Паштровске, ту се убрзо нашла и Брајић-мајинска чета, а наредних дана пристигле су још три: Грбальско-Бокељска Љуботињска и Улцињска-Барска. На линији Ограбаница — Голи врх и даље ка Њега лици вођене су десетодневне борбе у којима су партизани имали једног мртвог и два рањена. Међутим, пристизањем Њемаца и њиховим повезивањем и удружијањем с квислинским снагама, ситуација

ја се, за партизане, нагло погорашла, па је услиједила од лука ОК КПЈ Цетиње и наређење штаба Ловћенског одреда да дио партизана крене у правцу Чева, а на терену да остану мање партизанске снаге и изјављстан број партизанских кадрова. Крајем септембра, ка Чеву и даље ка Горњем пољу отишlo је више од 50 другова из наше општине. Десетак истакнутих бораца и партизанских кадрова враћени су с пута, на овај терен. Око 40 бораца ступило је, 12. октобра 1943. године, у Колашину, у Четврту пролетерску (прногорску) бригаду. Њих 15 потчинуло је на ратним стазама ове славне јединице.

Ову оперативно и стратешки значајну територију — на средокрају између Цетиња, Боке и Бара и са, за окунатара, виталним комуникацијама Бар—Котор и Будва—Цетиње, Њемци су посјели с дјеловима 181. дивизије (која је, иначе, комплетна, посјела територију између Скадра и Боке), јачине 200 до 300 војника. Ту је још било и око 200 италијанских фашиста, око 200 припадника четничких

Vučko Radojičić

Пише: Пеко Лијешевић

ко-националистичких јединица и 50 жандарма. Најјаче су посједни: Будва, Космач, Милочер и Петровац. Такође треба имати у виду да су на удаљености од свега 10 до 20 километара, с могућношћу брзе и ефикасне интервенције је на овом подручју, биле још веће и јаче снаге Њемаца и домаћих издајника: Цетиње — 1000 до 1500 Њемаца и квислинга, Бар — Вирпазар — око 2000 Њемаца и 700 квислинга, источна Бока са Грబљем — око 1000 Њемаца и више од 500 квислинга. За окунатара је посебно био значајан (а велика сметња за партизане) Космач (тврђава), с јаком посадом од око 200 италијанских фашиста, који је доминирао читавом овом територијом и шире по дубини (касије је предлагао да га бомбардује савезничка авијација).

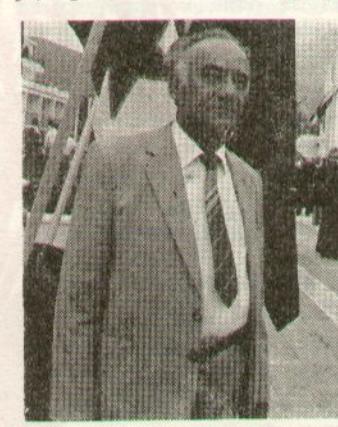
Што се више приближавао крај рата (и због развоја до габаја у Италији), и овај дио Јадрана за Њемце је био све значајнији и са становишта процјене могућности савезничког

Jovo Stanišić

ничког, англоамеричког искривавања. Четничко-национални стичке снаге, пак, за потенцијално искривавање англоамеричких снага везују и своје посебне комбинације. Оне предузимају и посебне мјере како би се што боље учврстиле на обали, први дочекали западне савезнике, те обезбиједили сопствену афирмацију и њихову подршку у преузимању власти. Стижу овај и „птице селице“ из јуну тешњости Црне Горе, махом четнички официри и подофицири, који бјеже пред партизанским јединицама, под заштитом Њемаца и за тим искриваних савезника, спасу и сачувају своје живе те.

Уз реалне могућности — с обзиром, прије свега, на посвртвене снаге и снаге не-пријатеља — на организовање НОП-а и извођење борбених акција на нашем подручју у току 1944. године, до ослобођења ове територије, утицаја је и одлука највишег руко водства НОП-а и НОВЈ. На име, на основу процјене опште војно-политичке ситуације, требало се на подручју

Jovo Marković

Јужног Јадрана енергично су противставити плановима окунатара и четника Драже Михаиловића и у том циљу: ометати и онемогућавати окунатару чврсто држање обале и комуникација, војнички и политички слабити четнички покрет, вршити мобилизацију јујдуће за НОП и постепено формирати одговорајуће јединице.

Формирањем Окружног комитета КПЈ за Боку, почетком новембра и поновним формирањем, послије више од двије године, Среског комитета КПЈ Котор, средином новембра 1943. године долази до промјена у партизском организовању и повезивању: сада су комунисти општина Петровац и Свети Стефан и даље повезани за СК КПЈ Бар, а комунисти општине Будва за СК КПЈ Котор. У том смислу организује се и ради и омладинска и друге организације. У војном организовању и извођењу борбених акција овај фактор је, природно, такође присутан.

Одлазак, ујесен 1943. године, знатног броја бораца у унутрашњост Црне Горе — у Јадрански одред и бригаде и одлазак Њемаца и њихово повезивање са четничима, објективно су ослабили НОП и за неко вријeme онемогућили или свели на најману мјеру извођење борбених акција. Збуњени и уплашени капитулацијом Италије, четници се орзо „снападај“, прихватају новог господара, јаче се организују и активирају. Појачавају терор и репресалије над породицама: блокирају куће партизана, читава села, хапсе и затварају, ограничавају кретање. Окупатор, такође, наступа сурово и окрутно: стријеља заробљене партизане и ухапшени родолубе. Међутим, сва настојања Њемаца и њихових слуга да зауставе и онемогуће јачање НОП-а на нашем подручју били су безуспјешна. Већ од прољећа 1944. године стално се повећава број партизана, а њихове борбене акције биле су све чешће и успешније. Посебна пажња посвећује се политичком раду, оживљавању рада НОО, Скоја и НО, АФЖ... Омасовљавају се ове организације, успјешно се мобилишу нови борци, такође, на добровољној основи. Тако су се многи заведени, већ крајем 1944. године, нашли на нашој страни.

У пролеће 1944. године формирају се двије теренске партизанске чете, које су извеле више успјешних акција: Куфин, Хај-Нехај, Печурице, Лимљани, Пријевор, Борети, Оба Рома ждријело и др. У овим акцијама је избачено из строја на десетине непријатељских војника и заплијењено велике количине оружја и м унијије.

Жућена и скупо плаћена слобода (више од 250 палих бораца и жртава фашистичког терора) дошла је у нашу данашњу општину с батаљоном Прве бокељске бригаде 22. — 23. новембра 1944. године. Али, то није био и крај ратовања синова и кћери ове општине. Наставиће они, без предаха и одмора, и даље лијући крв, да, с друговима из свих крајева наше земље, го не и уништавају непријатеља и ослобађају нашу Југославију све до Трста и Караванки.

Сјећања три ратна друга

На прослави четрдесетогодишњице формирања Прве бокељске народнослободничке ударне бригаде, на тргу испред хотела „Авале“, устројио је међу превижелих шест стотина бораца, налази се још се Јово Марковић, Јово Станишић и Вуко Радојић. Њени борци постали су на дан формирања ове ратне словом овјенчане јединице Народнослободничке војске 5. октобра 1944. године, у селу Коњско испод Орјена. Учествовали су у борбама за ослобођење Боке Которске, Црногорског приморја, потом Титограда, Даниловграда, села и градова на Косову. Почињали су као борци, пушкомитраљесци и бомбаши, а завршавали као комесари чета или батаљона.

Исприлачи су нам своја сјећања на три борбена окршаја бригаде у биткама против четника, Њемаца и балистичких банди.

Вуко Радојић се сјећа борбе против Њемаца и четника при освајању брода Орлић недалеко од Грахова. Као ко мандир вода и вођа бомбаша прихватио је задатак да се не колико најодобранијих бораца нападне непријатељске по ложаје. Попшли су — сјећа се он — у сумрак (уз њега је био храбри борац и бомбаш

Марко Калађурђевић). Управо је требало да крену када је приметио да с Марком није нешто у реду.

— Докотрајао сам се до њега и упитао га шта му је. Показао ми је бомбу коју није могао да активира. Гледајући смо се и истовремено нијемо питали: шта сада? Ипак бомба је „оживјела“, непријатеље смо изненадили, међу њима направили панику и тако добили ову акцију, каже Вуко.

Сјећају се неустројивих бораца Ђојка Чеприња, Мишија Буковића, Илије Павловића и Данила Томашевића, затим како је Марку Масло вару бомба једном приликом експлодирала иза врата и како су му леђа била пуна гелера. У болници није хтио дugo да остане — није желio да изостане с бојног поља.

Јово Марковић издваја борбу Првог батаљона чија је Бати Џуцкој и даље до Чева. Бати је — присјећа се он — почела увече и трајала до зоре. Жали што им је тада четнички вођа Борбе Лашић за длаку утекао да га живог не ухвате.

Први батаљон је, иначе, при формирању у саставу бригаде и Јово Марковић сматра да он није најбоље представљен у монографiji о славном путу ове јединице.

Међу најуспјешније окршаје Прве бокељске бригаде сва тројица убрајају борбу на Леденицима, када је убијено и заробљено шест стотина до зuba наоружаних Њемаца.

Јово Станишић, учесник био је така на Брајићима, Пљевљима и Поборима, као најјачајији акцији Бригаде, сматра борбу у Дренцима, близу Истока, на Косову, приликом чишћења балистичких банди. Бригада се налазила у Пећи ка да је стигла информација да група злочивача креће од Чакора према Мокрој гори. Три дана и три ноћи трајао је покрет, након чега су се борци, послије претресања Мокре горе, спустили у равницу, где нијесу очекивали да ће наћи на бандите. Но, баш то се десило.

— Нашли смо се на стрмији између два усјека када је на нас осујта ватра. Поми слијо смо да се пушта из села, с друге стране стрмине, и требало је прилично времена да схватимо како плотуни падају по нама из тунела који је вода на крају усјека направила. Били су, на жалост, од личних стријелци — сваки борац који је погинуо био је погоћен у чело — ка же Јово.

Д. Новаковић
В. Станишић

Обиљежавање значајних догађаја и личности из наше историје

Његовање и развијање револуционарних и културних традиција југословенских на рода и народност, посебно из раздобља народнослободилачке борбе и социјалистичке револуције и изградње социјалистичког самоуправног друштва, био је и остаје трајни задатак Социјалистичког савеза. Зато ће се Социјалистички савез свестрано залагати да револуционарне и културне традиције добију општедруштвени значај и да у што већој мјери постану идејно-политичко оружје радних људи и грађана у борби за самоуправни социјалистички преобрајај наше земље. Истовремено ће се залагати за његовање и свих позитивних вриједности из раније историје, које доприносе развијању југословенског социјалистичког патриотизма, међусобном зближавању и продубљавању братства и јединства, његових заједницата и равноправности.

Обиљежавање годишњица значајних догађаја и личности има велики идејно-политички, морални, културни, васпитно-образовни значај и дубоки вредносни смисао за све наше народе и народности. Ово захтијева да свака значајница годишњица, од мјесне заједнице и општине до федерације, буде пројекта заједничким револуционарним стремљењима и социјалистичким патриотизмом, а истовремено и одлучивим супротстављањем појавама у скогрудог и локалистичког

НЕПРОЦЈЕЊИВА ВРИЈЕДНОСТ СТАРИХ ГРАДОВА

Девизни приход од туризма и одливаше стране валуте у приватне цепове дали су печат разговору члана Предсједништва СФРЈ Јосипа Врховца и предсједника Предсједништва СР Црне Горе Миодрага Влаховића са представницима друштвено-политичког живота наше општине и руководећих људи „Монтенегротуриста“. Напомињући да ће девизе бити интересантне све док буде овако висока стопа инфлације, Врховец је извео рачуну да сваки човјек који посједује са мноштвом хиљада западно немачких марака може врло лако и легално да стекне огроман капитал. Рачуна се да око трећина свих девиза које су страдали гости донесу у нашу земљу одлази у приватне цепове. Није ријеткост да туристи који крстаре Медитераном, када се искрају у Дубровнику или Котору, једноставно, ма колико жељели, не могу новаш да потрошити, јер, најчешће, немају време да оду у мјењачницу. Зато би требало да постоје преводнице у којима би ти гости могли за дolarе, марке и другу валуту да купују разну робу.

Било је ријечи и о сезонским радницима у туризму којих је само незнанто мање од стално запослених. Миодраг Влаховић могућност за

глорификовања појединачних догађаја и личности на штету историјске истине, братства и јединства и односа равноправности у вештационалној Југославији.

Социјалистички савез ће се залагати да свако обиљежавање јубилеја и значајних догађаја и личности има, прије свега, радни и васпитни карактер, да својим идејно-политичким садржајем до приноси развијајућу револуционарних традиција и да подстиче све друштвене активности и обавезе у изградњи на шег друштва. Овакве манифестије на свим нивоима треба благовремено планирати и програмирати, а енергично субјектијати сваку појаву стихије, неорганизованости и нерационалног трошења друштвених средстава.

Обиљежавање значајних догађаја и личности треба да буду разноврсна по садржајима и облицима — у виду масовних зборава, свечаних академија, научних скупова, умјетничких приредби и концерата; производних, спортских, културних смотри и такмичења; књижевних, ликовних и музичких приредби; вјежби народне одбране; различитих предавања, изложби и издавања пригодних публикација; објављивања одговарајућих прилога у шtampi и приказивања филмова; посјета историјским мјестима, похода партизанским стазама, пошумљавања голети и уљепшавања окoline; тради-

стално запошљавање радне снаге види, прије свега, у пољoprivredni. — Лично ћу се заложити — рекао је он — за оснивање синдиката сезонских радника, јер је несхватљиво да људи по двадесет и више година раде као сезонци, и да по попа године немају никаквих права из радног односа. Боримо се да у социјализму не буде сезонске радне снаге.

Врховец се интересовао за што страни гости у Црној Гори троше свега по 22, а у Хрватској по 30 долара дневно. Миодраг Мировић је рекао да се у Хрватској више троши на ванпансонску потрошњу, јер су за то боље организовани. Међутим, овог љета и код нас је порасла та потрошња у објектима на Словенској плажи, Бечићима, на Великој улцињској плажи и још у неким организацијама уздруженог рада.

Прије разговора у „Монте негротуристу“ Јосип Врховец и Миодраг Влаховић обишли су старе градове Котор и Будву. У изјави за титоградску Телевизiju Јосип Врховец је, говорећи о обнови старих градова, рекао да је њихова вриједност врло велика у културном, умјетничком и археолошком смислу и да за обнову треба обезбедити неопходна средства.

С. Паповић

ционалних сукрета омладине, бораца и народа; подизања спомен-обиљежја, споменика и других објеката који имају вриједност и служе ширим друштвеним циљевима (библиотеке, школе, домаћи културе здравствене станице, дјечији вртићи, паркови).

У Социјалистичком савезу се утврђују критеријуми за обиљежавање годишњица значајних догађаја и личности, одређују ниво, карактер и начин финансирања обиљежавања.

Државне празнике и дату ме који се сваке године обиљежавају треба везивати за резултате постигнуте у развоју нашег самоуправног социјалистичког друштва.

Обиљежавање: а) државних празника (Дана Републике), Дане борца, Нове године, Првог маја), б) значајних догађаја из историје југословенских народа и народности и међународних празника (Дана побједе, дана младости, дана ЈНА, дана самог управљача, Осмог марта, дана УН, дана октобарске револуције), треба његовати и обогаћавати новим садржајима, уз благовремено припремање квалитетних програма, како би се избегао формалнизам у њиховом обиљежавању.

Свако обиљежавање годишњица значајних догађаја и личности, државних празника или дату ма који се сваке године про слављавају на било ком нивоу мора да има благовремено припремљен програм, односно утврђену концепцију, аде кватране садржине и форме, као и основне поруке, усаглашене са ставовима одговарајућих координacionih одбора Сајмиштске организације Социјалистичког савеза.

Сваки носилац и учесник у акцији обиљежавања одвојен је за досљедно спровођење утврђених ставова и за рационалније трошење средстава.

Одржавање споменика и других објеката меморијалног значаја из наше културне и политичке прошlosti треба предвиđeti годишњим и средњорочним плановима разvoja. Поред основних организација удruženog rada materijalne proizvodnje i dруштvenih djelatnosti, u njihovom održavanju i čuvanju znajuću ulogu imaju organizacije Sočijiističkog savaza.

Радне организације, школе, омладинске, пионирске организације, СУБНОР и друштвене организације треба да преузму патронат над појединачним спомен-обиљежјима и да брину о њиховом чувању и одржавању. Одлуку о одржавању патроната над спомен-обиљежјем, након договора у Сајмиштеској организацији, доноси Скупштина општине.

Организатори обиљежавања значајних догађаја и личности обавезни су да осигурају трајну документацију о догађају или личности која се обиљежава. Осим основне документације о обиљежавању, треба се користити средstvima која имају трајне vrijednosti: izdavačka djelatnost (istorijski dokumenti, razna cjevjanja), naučni skupovi, raznovrsna umjetnicka djelatnost, izložbe, s težnjom da sve to буде доступно свим нашим грађанима.

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

ОПЕТ ПРИЧА БЕЗ ИМЕНА

— Ко зна по који пут при чамо о разним девијацијама у нашој општини на стари начин — општено. Нема име на оних који су узурпирали друштвено земљиште, зидали дивље, издавали кревете туристима без одобрења или се на било који други начин огријешили о закон. Сличе се утисак да се нешто крије, јер како друкчије објаснити ову „безимену расправу“. На име, у органу управе има 17-18, правника, а уз то имамо најгломазнији административни апарат на Црногорском приморју. Сматрам да није било тешко пронаћи грешнике и истаћи њихова име на.

ДУГ ОД КАМАТЕ

Преко тридесетак уговоритеља из наше општине још увијек није платио порез за 1982. годину. Служба друштвених прихода је поодавно донијела рјешења, потврдио их је другостепени орган (Републичка служба друштвених прихода), али ни то није билоовољно да се порез памири. С обзиром да су порези знатно увећани у односу на 1981. годину, а и још због неких разлога, већи број уговоритеља се преко адвоката обратио Уставном суду Југославије ради оцење законитости рјешења која су им устуپљена.

— Друштво је због ове пореске раширомонијаде и текако оштећено. Ради се о милионским сумама дуга. Примјера ради, ако је онај који дугује по два и три милиона динара орочио тај новац код банке на три године мораће да плати порез. То је апсурд — друштвени паре окрећу приватници, уместо да то ради општина, речено је на сједници Општинске конференције ССРН.

Г.

Овако је окарактерисао дијаскију која је вођена на сједници Општинске конференције ССРН, на којој се расправљало о заштити друштвених имовина, делегат Блај Мартиновић.

лати, бити замијењена ка

зном затвора.

Професор dr Popović нам је рекао, а приговор на рјешење упутио је и Лучкој капетанији у Бару, да није власник помењеног чамца, јер његов и ма ознаку БД-502, а друго, тога дана налазио се у Москви, што се види из његове путне исправе. Свој чамац поринуо је у море тек пошто се вратио из Москве, око 25. јула.

ИЗРЕКЛИ МУ КАЗНУ ЗА ПРЕКРШАЈ У БУДВИ, А ОН ТОГ ДАНА БИО У МОСКВИ

Недавно је (21. октобар) од Лучке капетаније у Бару професор dr Ivo Popović-Banić, наш познати хирург, добио рјешење којим га Лучка капетанија кажњава „због тога што је 18. јула овог ћетета својим чамцем БД-241 повриједио водени простор на моргенској плажи, односно да је чамцем ушао међу купаче“.

У рјешењу, између остalog, стоји да ће новчана казна, уколико је не уп

С. Г.

СЛЕДНИЦА ПРЕДСЈЕДНИШУВА ОК СК

„ЗАБОРАВИЛИ“ НА ПРОГРАМЕ

Расправа о Предлогу закључака 13. сједнице ЦК СКЈ у основним организацијама Савеза комуниста текла је дosta успјешно — оцјена је Предсједништва Општинског комитета Савеза комуниста, који је, на сједници од 10. новембра, сумирао резултате до садашње општепартијске дебате о стању у политичком и друштвено-економском животу у општини. На састанцима основних организација истицани су резултати у раду, а указивано је и на слабости и пропусте, који — речено је — произишли из идејно-политичке неоспособљености, недосљедности и недовољне борбености и истрајности комуниста у даљем јачању социјалистичког самоуправљања и остваривању задатака програма економске стабилизације. Већина основних организација још није усвојила акционе програме.

Н. Д.

Изостала је активност у хотелско-туристичкој организацији „Монтенегротурист“ у вези остваривања задатака Тематске конференције — јачања самоуправне организованости и унапређивања друштвено-економских односа у овом угоститељско-туристичком заједништву. Слични проблеми уочени су и у комунално-стамбеној организацији „Јужни Јадран“, као и у самоуправним интесним заједницама материјалне производње. Неуралгичних тачака има и у раду делегатског система — делегације самоуправних интересних заједница се, чак, и не састају!

Занемарен је идеолошки рад и марксистичко образовање, па се у томе види један од уз рока што основне организације Савеза комуниста тешко остварују водећу улогу.

Н. Д.

ДНЕВНА ВЈЕЖБА ПОМОРСКИХ ЈЕДИНИЦА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ОДБРАНЕ

Ових дана је са поморским јединицама Територијалне одбране изведена дводневна војна вјежба на мору у организацији Општинског штаба територијалне одбране, а по програму надлежног вишег органа наше Републике. Ове јединице су својом организацијом, бројношћу и борбеном готовошћу показале пуну спремност за извршавање свог дијела задатака у склопу оружаних снага. Оне се обуčавају и освршавају за разноврсна дејства једновременим извршењем фронталног и партизанског облика ратовања.

С обзиром на повећану опасност за мир, у складу с по требама оружане борбе, ове јединице ће и убудуће бити чешће на војним вјежбама, а интезивираће се њихов развој. У њиховом наоружању увешће се унифицирана средстава квалитетног домаћег на оружја. Радије се на до-

градњи организацијско-мобилизацијске структуре у смислу еластичности и комбиновања намјенских задатака. Интезивираће се стручна и политичка обука свих специјалности у јединицама, детаљно упознавање сопствене територије, заједничка дејствија са ЈНА и осталим од бранбеним структурама. Андажовање се пловна и остале поморска средства за потребе јединица. На овај начин, уз одговарајућу техничку модернизацију и организацијско-формацијску додградњу, ове јединице ће успјети да у измијењеним условима правовремено и на одговарајући начин извршавају своје задатке. Тако се може констатовати да наша општина има све услове да јединице по морске компоненте територијалне одбране модернизује и обучи за дејства како на води тако и под водом.

Перо Кнежевић

ПРВА ФАЗА УСПЈЕШНО ЗАВРШЕНА

ИСТАКНУТО НА СЛЕДНИЦИ ОК СК

Општински комитет Савеза комуниста у проширеном саставу, у чијем раду је учествовала и Радна група Централног комитета СК Црне Горе Слободан Филиповић и Оља Љумовић, размотроје информацију о току и садржају расправе и активностима у Општинској организацији СК поводом Предлога закључака 13. сједнице ЦК СКЈ о остваривању водеће улоге СК у друштву и јачању његовог идејног и акционог јединства.

У уводном излагању секретара Предсједништва Општинског комитета Влада Дулетића, материјалима за ову сједницу и дискусијама дата је анализа тока расправе у основним организацијама која је трајала три и по мјесеца. За то вријеме одржан је 101 састанак у основним организацијама.

Констатовано је да се расправа у једном дијелу организација одвијала према предвиђеном току, да су комунисти отворено, критички и самокритички анализирали како свој рад, проблеме и пропусте, тако и ситуацију и проблеме у Савезу комуниста и шире у друштву.

Међутим, у појединим организацијама у расправи су заobiђена конкретна питања и проблеми сопствене средине (неактивност чланова СК, ћутање, нередовност партијског живота, непостојање авангардности основних организација, слабо развијени или неразвијени самоуправни друштвено-економски односи) и иста се усмјерила према проблемима шире у друштву и Савезу комуниста. Оцијењено је да је таква тенденција израз неборбености, опортунизма и идејно-политичке неоспособљености члanova СК, као и нараслог бирократизма и технократизма у партијским организацијама и основним организацијама удруженог рада.

С друге стране, неприхватљива је тенденција својења расправе само на проблеме своје уске средине уз занемаривање ширих друштвено-економских и политичких проблема. Ова тенденција израз је дефетизма чланова, као и дугорочне зачарености и политичке изолованости организација СК. Истакнута је обавеза доношења конкретних акционих програма као превасходни услов и гаранција да се на питањима која по креће 13. сједница ЦК СКЈ осигура трајност акције Савеза комуниста.

јединица чији су ООУР-и изван наше општине с комунистима у матичним организацијама. Сметњу ефикаснијем повезивању и дјеловању комуниста унутар „Монтенегротуриста“ чини веома изражени општински етатизам који снажно утиче на политику туристичког развоја. Указано је да Акциона конференција Комуналне радне организације „Јужни Јадран“ потискује активност основних организација и постепено преузима њихову улогу. Појединачне организације (Мјесна заједница Будва II, Бечићи и Експозитура СДК), за разлику од неких других, истичу и не давољну повезаност са Општинским комитетом СК.

Поред темељног и критичког преиспитивања рада и ангажовања сваког члана и организације СК један од најважнијих захтјева постављених у расправи био је покретање офанзивне идејно-политичке акције на бази акционих програма. Показало се да 19 организација није донијело акције не програме, њих 12 су усвојиле уопштене и не потпуне програме активности, док су само 22 организације разрадиле и утврдиле конкретне програме рада. Основне организације које нису донијеле програме морају то учинити већ на првом састанку, а оне које су донијеле непотпуне програме морају их што прије разрадити и конкретизовати.

Општински комитет усвојио је закључке о даљој активности изнијете у десет тачака, који су допуњени новим предлогима са сједнице.

У дискусији је речено да акцију која је у нашој средини добро почела (овим је завршена прва фаза) треба наставити и дати јој трајан карактер, учествовали су Јуриј Зеновић, Никола Краповић, Раде Ратковић, Петар Пејовић, Вукашин Марковић и Слободан Филиповић.

С. Греговић

Први пут у домовини својих предака

ПРВИ ПУТ У ДОМОВИНИ СВОЈИХ ПРЕДАКА

У СМИРАЈ МИНУЛОГ ЈЕТВА Будву је посетила необична група америчких туриста, чији боравак биљежило због, рекли бисмо, духовне везе и љубави према нају домаћини, њеним људима и крајевима. Ради се о потомцима наших исељеника који су се одлучили да посете крајеве у којима су се родили њихови очеви и дједови, крајеве о којима су од дјетињства слушали од својих родитеља свакојаке приче, које су у њима изазвале, у исто vrijeme, дивљење, страх и радосталост. Иако је код њих тињаланоста за родним огњиштем својих предака, тешко да би се нико одлучио да „за пуца“ на тако далеки пут из америчке државе Монтане да нађе било упорне Данице Дулетић, неуморног пропата гатара оваквих посјета, који је животно задовољство успостављање веза и упознавање њених супраћана, потомака наших исељеника из града Бјута, у коме су мањински насељени, са својим рођацима у Југославији.

Даница Дулетић је у Америку одселила још 1938. године из села Кубаса у Доњем Грбљу, и ово је пети пут како посјењује старији крај. Сваки њен долазак доносио је по неколико нових сусрета и познанстава, а овог пута довела је своје три кћерке: Марију, Љубицу и Сандру, затим Вукосаву Шкелетић (Станишић), Марку Луцији и његову мајку Љубицу, Милку Стијачић и Оглу Мандић. Свако од њих носио је у срцу зебњу хоће ли пронаћи своје и како ће их они примити... Када су изашли из авиона на Тиватски аеродром сви су били срећни и задовољни, а Марко Лучић тужао — није га нико сачекао. Сместио се с мајком у туристичко насеље „Словенска плажа“, без нађе да је у Будви нађи икона свога Али, његова „водичка“ Даница није мировала. Убрзо је пронашла Васа Луцића, пензионера из Будве и повезала га с његовим сином Марком. Тако се и Марко нашао окружен братском пажњом и његовој срећији било краја. У селу Брајиће обишао је кућиште у коме се родио његов предајед, а на сеоском грбљу и прадаједов проб, који је нео биљежен, и ту ће да постигне споменик. Маркова мајка Љубица пронашла је своју родбину у Херцеговини. Била је пријатно изненађена када је на грбљу у Гац

ком угледала диван споменик свом отцу.

Вукосава Шкелетић — Станишић толико је вукла жеља да посјети очев крај, али се плашила да ће бити сама. — Погији ти самом у Будву, говорила јој је Данница Дулетић, па ћеш видети да нећеш бити ни једног тренутка сама.

— И Данница је „крива“, каже Вукосава — не само што сам дошла него што ћу жељети да дођем опет. Поред родбине у Будви, Вукосава је посјетила Богетиће и обишла гроб свога свекра који је умро приликом дојаска на виђење.

— Многи не знају како је овако, а ја им кажем да иду и виде, и послије су ми захвални — прича нам „међенички амбасадор“ Данница.

— Проблем је што наши људи мисли да су градови и села овдје међусобно удаљени као у Монтани па им треба времена да се одлуче да „прескоче“ два континента и један океан.

Причала нам је даље о утисцима које је њена „туристичка чета“ стекла обила зећи разне крајеве у Југославији. Млади су одушевљени Светим Стефаном и ље потама Црногорским приморјем. Обишли су Боку, Цетиње, Ловћен, манастир Острог и дивили се старинама и природним љепотама. Наша савременица посјетила је и Кућу цвијећа, Гроб незнаног јунака, који уједно сматра и гробом свога оца, који је погинуо у српској војсци у првом светском рату негде у околини Нишића, а гроб му се не зна. Сусрети с рођацима, кумовима и пријатељима за све њих били су дирљиви и срдчани и то су одјиђели као незаборавне успомене.

— Мада сам у Будви пети пут, сада ми изгледа најљепша. Много се изградило и неobično су лијepi novi objekti „Словенска плажа“ и „Аvala“. Надам се да ћу сљедећи пут наћи обновљену и стару Будву, која је за мене увијек била нешто најљепше — саопштила нам је Данница. Причала нам је и о животу у далекој Монтани. Наши исељеници и њихови потомци окупљају се највише око цркве која је саграђена 1904. године и овог јула обиљежена је осамдесетогодишњица њеног постојања. Имају три културно-умjetnička društva: бокељско, црногорско и херцеговачко, која његују народне пјесме и игре из старог краја. И да

ље се упражњавају народни обичаји при славама, свадбама и покајањима. Пожалила нам се једино да редовно не добија ревију „Сусрети“ а каже да би и у „Пријемским новинама“, које редовно издава, жељела да нађе вијести о томе шта се гради и како се живи у стадном крају.

Драгослав Новаковић
Владимир Станишић

ОТКРИВЕН СПОМЕНИК У МРЧЕВЦУ

У недељу 18. новембра, по водом прославе 40-годишњице ослобођења, у Мрчевцу код Тивта, на мјесту где су 9. јула 1944. године погинули народни херој Нико Анђејић, секретар среског комитета КПЈ за Котор, Михаило Ивановић, секретар Окружног комитета СКОЈ-а Боке, Борислава Зеновић, члан Среског комитета СКОЈ-а и Буро Божиновић, свечано је отворен споменик, који су заједничким средствима подигли општински одбори СУБНОР-а Будве, Тивта и Котора. На свечаности је о најим рођубима говорио Урош Зе новић, предсједник Општинског комитета СК Будва.

„Пођимо у мислима до њихових хумки“ — рекао је он између осталог — и сјетимо се њиховог дјела: фабрике којима радници управљају, машине у њима и ово што они производе, шуме и рунови, бродови по морима и океанима свијета и авиони што небом плове са ознакама наше домовине, сва неиспрвна богатства што их наша земља титовским ствараљством даје, — све је то на родној, јер су и они тако хтјeli и јер су — да тако буде —животе своје дали“.

Урош Зеновић је на крају рекао: „Дозволите ми да, уз поклон сјенима палих револуционара, отворијем споменик.

ник, у ујверењу да ће млади Општине Тиват, у духу својих свијетлих традиција, пријерено чувати ово историјско спомени-обиљежје“.

СЛЕЂАЊЕ НА ПРВУ ЖРТВУ

Делегације Његуша, Цетиња, Котора и Будве посјетије су 27. октобра у Будви гроб Јоле Врбиће, кога су, као прву жртву непријатељске одмазде, у августу 1941. године осудили и стријељали фашистички окупатори и до маја издајници. На гроб овог познатог револуционара, који је 1935. године постао члан СКОЈ-а, само годину дана касније и члан КПЈ, вијенац и букете цвијећа положили су пионери, омладинци и његови саборци.

Јоле Врбића је као гимназијалац у Котору 1935. године не прихватио напредне идеје, и потом сазијевао као студент права у Београду. Адвокатски приправник и потом адвокат, био је и дрг и саборац Николе Бурковића и неуморно пропагирао комунистичке идеје. Организовао је прву скојевску и потом белију КПЈ 1939. године у родним Његушима. Стријељан је у двадесет и четвртој години живота. Док су га фашисти и њихове слуге водили на стријељање, Јоле је уз викивао пароле пркоса.

Д. Н.

ДОБИЛИ СТАН И ДОЛАРЕ

Брачни пар Милица и Васо Кентера, из САД, закључили су 1978. године са Самоуправном интересном заједницом стамовања уговор о куповини стана од 70 квадратних метара и уплатили 26.250 америчких долара. И, када су очекивали да се уселе у једну од стамбених зграда које су се тада градиле за тржиште, у

ПЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА ПОМОЋИ

Милица и Васо Кентера су посјетили Средњошколски центар у Будви, и обавијестили одговорне да су у Бокељској банци у Котору уплатили 5.000 долара с тим да се од ове суме сваке године даје по 1000 долара за најбоља три ученика из Паštrovića. Оставили су могућност да се овај Фонд може увећавати, а жеље да за њихову одлуку заинтересују и друге Паštroviće који живе у Америци, Аустралији и другдје по свијету.

— Жеља нам је да помогнемо врједне завршene ученике средњих школа, који ће студирати медицину, фармацију, право, економију или неки од умјетничких факултета — рекли су нам Милица и Васко.

СИЗ-у за становљање за Кентере нису имали разумијевања. Умјесто да одмах врате новац, Кентерама је понуђен други стан од 90 квадратних метара, али за 90 хиљада долара, на што они нису пристали. Поншто нико није знао да им каже где је њихов новац, Милица и Васо тужили су Будванску банку. Суд у Котору, „ни по бабу ни по стричевима“, пресудио је да Банка врати Кентерама 26.250 долара заједно са каматом од 10 одсто почев од 18. октобра 1978. године или противвједност у динарима (1.923.151,00) и да плати трошкове поступка у износу од 50.508,00 динара.

Увидјевши њихове невоље, Скупштина општине им је изашла у сусрет и прије шест мјесеци дала стан од 50 квадратних метара на привремено коришћење, јер су до тада били стапли подстанари и живјели под доста неповољним условима.

Будванска банка је недавно објавијестила Милицу и Васа да су им на основу пресуде Општинског суда у Котору одобрили износ од 26.250 долара с каматом

Саво Кентера са супругом у Светом Стефану

од 10 одсто од 18. октобра 1978. године до 30. августа ове године, и да могу доћи у Банку ради уписа у девизну књижницу.

Васо Филипов Кентера кренуо је у Америку, где су многи Паštrovići одлазили „тробухом за крухом“. Повукла га је жеља да оде за оцем у нади да ће боље живјети и да ће зарадити дosta долара, да би се што прије вратио у свој завичај.

Није се вратио брзо. У Америци се, како нам каже, долари нису брали са гравањем. У vrijeme првог светског рата Васов отац вратио се у домовину као добровољац. Долазио је у то vrijeme и Васо да посјети оца ратника са Брегалнице и Кајмакчалана. Поново је посјетио своје Паštroviće 1932. године да из Светог Стефана поведе у нови свијет младу и лијепу Милицу Ђурашевић, која није била ни рођена кад је Васо први пут отпловио за Америку. Касније су Милица и Васо десетак пута долазили у родни крај, а прије шест година су се коначно настанили у Будви.

Станко ПАПОВИЋ

РЕЗУЛТАТИ ТУРИСТИЧКЕ СЕЗОНЕ

**„МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“:
УСПЈЕШНО ЉЕТО**

Резултати деветомјесечног пословања на нивоу „Монентегротуриста“ су задовољавајући. У хотелима ове по сроју кревета највеће туристичко-угоститељске организације, закључно са септемврим, остварено је 1.655.000 ноћења или 23% више него у истом периоду прошле године. Јако страна туристи остварила су 1.179.00 ноћења — 46% више него за девет мјесеци прошле године.

Укупан приход износи 7,8 милијарди динара и већи је за 50 одсто, колико и доходак који износи 2,7 милијарди, а акумулација 570 милијарда динара. Генерални директор „Монентегротуриста“ др Ратко Вукчевић и директор Интерне банке овог туристичког заједништва Милицко Шљивачанин кажу да су ове године трошкови пословања порасли за шездесет од стотине.

Најбоље резултате постигле су основне организације „Ада“ и „Велика плажа“ у Улцињу, „Хотели Бечићка

плажа“, светостефански хотели и хотели у Жабљаку. Јубитке у пословању у укупном износу од 87 милиона динара имају основне организације „Гранд“ у Цетињу, „Форд“ у Котору, „Плавско језеро“ и „Сињавина“ у Јајцу. Негативно пословање ових основних организација се очековало.

Као отворен проблем у раду овог заједништва и даље садају курсне разлике по ино кредитима које доходак топи, и посебно што су средстава амортизације и акумулације недовољна да се из њих подмире обавезе по кредитима. Оцјена је да се и даље сиромашна ванпансионаска потрошња и да су у то међе резултате једини по стигле основне организације „Хотели Бечићка плажа“ и туристички град „Словенска плажа“. Подвлачи се да се у повећаној ванпансионаској трошкој крију „златне резерве“ за постизање бољих резултата.

Д. Н.

„АВАЛА“ — ВРАЋАЊЕ ТРАДИЦИЈИ

Првијенац савременог туризма „љепотице југа“, хотел „Авала“, саграђен ранио прије 45 година, сада обновљен и обогаћен новим садржајима, овогодишње пословање завршило је доста успешно. У хотелском комплексу су „Авале“ — „Могрен“ и вилама (760 кревета) до краја септембра остварено је 115 хиљада ноћења. Укупан приход, три стотине милиона динара, двоструко је већи него прошле године. Задовољавајући су и други показатељи — поменимо само да остатак дохотка износи милион динара. Истиче се да су капацитети „Авале“ ове године били стопроцентно попуњени 147, а прошле године свега 122 дана. Тај податак рјечито говори о могућностима још већег коришћења ка

пацијета и да то представља „златну резерву“ за продолжење туристичке сезоне и постизање још бољих резултата.

Директор основне организације удруженог рада Ђуро Радановић рекао нам је да ће „Авала“, после краће паузе у децембру, своје кампање отворити посетиоцима и мјештанима за новогодишње празнике. Први гости у идућој години биће туристи из Француске, и они ће се у групама смјењивати све до средине јуна мјесеца. У љетњим мјесецима гости хотела биће мањим Енглези, Њемци и Скандинавци. „Авала“ тако наставља традицију водећег хотела у Будви, и напомири које радни људи у том правцу чине за сваку су похвалу.

Н.

ГОСТИ БЕЧИЋА ДОБРИ ПОТРОШАЧИ

ООУР „Хотели Бечићка плажа“ завршила је сезону — „капије“ „Медитерана“, „Меркура“, „Белвија“, „Спландида“ и „Монтенегра“ су за творене, и тако ће бити до раног пролећа.

У међувремену је сведен биланс пословања и постигнутим резултатима овдје су задовољни. Они су бољи од планираних и знатно бољи од прошлогодишњих. Домаћи и страни гости остварили су 330.000 ноћења, што представља знатно повећање у односу на прошлу годину за 35%, а остварени доходак (350 милиона) за 52 процента је већи него 1983. године. Оснатац дохотка износи 100 милиона динара.

И финансијски резултати веома су повољни. Овај хотелиски комплекс је за девет мјесеци остварио укупан приход од 617 милиона динара. Ако се има у виду да је он остварено 430 милиона онда повећање износи 44 од

сто. План за цијелу годину износи 690 милиона динара и с обзиром на добру посјету током октобра биће премашен. Трошкови пословања (270 милиона) порасли су у односу на прошлу годину за 35%, а остварени доходак (350 милиона) за 52 процента је већи него 1983. године. Оснатац дохотка износи 100 милиона динара.

— Ову задњу цифру треба узети условно, јер нијесмо укалкулисали обавезе по иностраним кредитима које су до сада велике. Но, постоје ујвеђавања да ћемо и ту обавезу успјешно решити уз помоћ шире заједнице, истиче Тријко Матовић, директор ООУР „Хотели Бечићка плажа“.

По ријечима Матовића, гости су у Бечићима ове сезо-

не веома добро трошили. Промет у ванпансиона износи 185 милиона динара и већи је за 46% него онада остале године, па није реална слика повећања прихода по том основу ако се узима у обзир проценат.

У Бечићима се увекли мисли на наредно љето, неко су тек затворени хотели. Коно бари, кувари и друго особље и ове зиме ће бити на окупу — заједничким трудом крећиће се хотелске просторије, оправљати врате и прозори, уређивати травњаци. Тако ће се уштедети, а гости ће дочекати „умивени“ хотели и њихова околина. Предвиђа се да идуће сезоне буде остварено 350.000 ноћења. Цијене ће у просеку по расти од 7% до 12%.

С. Г.

„СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“ — ПОЧЕТАК ИЗВАНРЕДАН

Најатрактивније туристичко насеље на Црногорском приморју, „Словенска плажа“, затворило је кашије. По четком мјесецу запослени у овом колективу, који је до битник највиших општинских признања — Новембарске на граде, пошли су на заслуже ни одмор. Пословањем у првој години рада више су не го задовољни.

— Остварили смо 280.000 ноћења — 80% инострани гости — што је изнад плана — саопштило нам је Јубо Равеновић, директор ООУР „Словенска плажа“.

И финансијски ефекти су добри. Укупан приход износи 560 милиона динара, што је, такође, резултат бољи од планираног.

— Код нас није било празних мјеста. Пуним капацитетом

прорадили смо тек у главној туристичкој сезони и, с обзиром на то, постигнути резултати су веома добри. Добар промет постигнут је у ванпансионарну — око 200 милиона динара — педесет више него што смо планирали.

Мада су врата затворена, за запослене нема зимског сна. Већ се мисли на наредну сезону, која ће почети 20. марта, када стижу први страни гости. План за наредну сезону је амбициозан, али и ос тварљив. Предвиђа се да у објектима овог колективе 1985. године буде остварено 310.000 ноћења и укупан приход од 960 милиона динара.

Интересовање за апартмане и друге објекте „Словенске плаже“ је изузетно, на рочито на иностраном тржишту. Илустрације ради, стра

не агенције су за идуће ље то тражиле да им се обезбиједи смештај за 11.000 гостију. „Словенска плажа“ распољава са 2500 кревета и мораће да уложи дosta труда да би се омогућио одмор свима који то траже.

Повећање су и цијене за идућу сезону. Оне су за странце веће за око 30 одсто. За до маја гости пансион дотадашње неће прелазити 2000 динара. — Прва је година пословања нових објеката, рађених по захтјевима гостију. Наша искуства су следећа: гости су веома задовољни рјешењем цијелог насеља. Све је у функцији савременог тржишта. Међутим, наше особље се тек уходава. Неће рећи да су то неискусни конобарни, кувари, репрезентери... На против, то су мајстори свог

посла. Међутим, сви они први пут се сретају с насељем оваквог типа. Јетос смо до ста учили. Истина, било је примједији на услугу и остало, али не битних. Трудили смо се сви заједно да гост одавде отпутује задовољан.

Ловци и ћаци из Будве су бистом и недјељом масовно су садили борове и чемпресе на пограничју Брајића, где до краја године треба засадити двадесет хиљада зимзелених младица. Ову акцију води ООУР „Зеленило“, а средства за набавку садница приморских борова и чемпреса обезбиједиле су Р

Међутим, рачунам да ћемо идућег љета радити она које како треба, да ће тек та да гости бити задовољни у објектима „Словенске плаже“, рекао нам је на крају Јубо Равеновић.

С. С.

ЛОВЦИ И ЋАЦИ САДЕ ЧЕМПРЕСЕ

публичка самоуправна интересна заједница за пошумљавање и СИЗ за изградњу Будве.

Директор „Зеленила“ инж. Будислав Марковић рекао нам је да је прошле између Светог Стефана и Реже вића засађено близу педесет хиљада борова и чемпреса

Д.

ОСВРТ

СЕЗОНЦИ

Угоститељи на подручју наше општине задовољно трљају руке - минула сезона дала је резултате боље од очекиваних. Али, за разлику од ранијих година, вишег је осмијеха и излицима сезонских радника. Њих је, као што је поznato, подоста у нашој комуни. Има их који раде по 8, 10, па и 15. година, а нијесу засновали рад на неодређено вријеме. Све су то угоститељски радници који током сезоне раде као конобари, кувари, перачи сувђа, портири... Значи, потребни су на тим мјестима, јер одлазе кућа ма исто када и стални радници. Само док стално запослени примају цијеле зиме пун лични доходак, они обијају прагове само управних интересних заједница, запошљавања, грађењи материјално обезбеђење. На те скромне паре, од којих многи издржавају не баш мале по родице, чекају и по неколико мјесеци.

Хотелски комплекс у Бечићима не запоставља своје сезонце. Као нам је саопштено недавно у овом колективу, ове године је у стални радни однос примљено 130 сезонских радника.

И други велики угоститељско-туристички комплекс, онај на Словенској плажи, поступно је на сличан начин. Примљено је на рад на неодређено вријеме неколико сезонца, а за наредну сезону ће бити примљено четрдесетак оних који су се доказали у послу.

Примјер из ова два колективи је за сваку похвалу. Запослени у њима показали су велико разумевање према својим колегама који раде исте послове као и они, а у подређеном су положају. Надамо се да ће слично поступити и у другим ООУР-има на подручју наше општине.

Г.

НА БИЈЕЛОМ ХЉЕБУ

Самоуправна интересна заједница запошљавања, од свог оснивања прије десет година, стално послује с губицима, мада је стопа доприноса за ову сврху у Будви највећа у Црној Гори и износи један одсто на бруто личне дохотке. Прошле године остварен је дефицит од преко пет и по милиона, а ове ће у каси бити мање десет милиона динара. Због толиког минуса у средствима потребним за измиравање обавеза, ова институција, од марта ове године, не исплаћује надокнаде сезонским радницима који су прошле године радили у угоститељским и другим објектима на подручју Будве, а место боравка имају у другим општинама у Црној Гори и изван ње.

На питање: шта треба радити да се стање измени, одговор није дат ни на проширенoj сједници Извршног одбора Скупштине општине, у чијем раду су учествовали представници Републичке и Општинске СИЗ запошљавања и представници ОУР-а са овог подручја, који ангажују сезонску радну снагу. На жалост, своје представнике на овај важан договор нису послале управе оне организације које ангажују највећи број сезонских радника — „Хотели Бечићка плаџа”, „Палац” и разни одмаралишта!

Колико је проблем о којем се расправљало сложен показују подаци да се заједницама запошљавања у Никшићу дугује пет, а у Титограду један и по милион динара. Истински, речено је да се надокнаде сезонцима морају исплатити и да тај проблем треба решити, но,

ето, чекало се на пет до дванаест да се приступи тако осјетљивом питању! Јер, у најтежој ситуацији нашли су се они који остварују добар дио дохотка у привреди на овом подручју, а то што су остали без материјалне надокнаде док су били незапослени најмање су криви. Нису је добили, иако им по прописима припада.

Привредне организације одбиле су да потпишу самоуправни споразум који је попуњен још у мају ове године, а требало је да их обавеже да мањак у каси СИЗ запошљавања Будве надокнаде пропорционално броју сезонца које су запошљавале.

Понуђени споразум потписало је само дјечје одмаралиште „Ганимет Тербенић“ из Бечића и нико више!

У расправи се чуло да би општинске организације запошљавања са чијег подручја радници запошљавају у Будви, Бечићима, Петровцу и Светом Стефану, требало да отпушту дио потраживања.

Јер, сматра се да је за њих велика корист што

према незапосленима са овог подручја по више мјесеци немају обавезе, захваљујући управу чијеници што их прихватају угоститељске организације из Будве.

Трећи излаз из овог сложеног проблема не изире се, па је договорено да се поново покуша да се убрзани рад приволи да одговорије прије решавању овог заједничког проблема. Апеловаће се на општинске организације запошљавања да се пре-саберу и да виде колико могу да допринесу да се настало стање што безболније превaziђе.

Д. Н.

ИСТИЧЕМО

СВАКИ ПОСАО ТРЕБА РАДИТИ САВЈЕСНО И ПОЖРТВОВАНО

— то је девиза једног од најбољих угоститељских радника наше Републике

— Родио сам се у Пећи. У том граду сам растао и завршио угоститељску школу, прича нам Обрад Кастратовић, званично најбољи угоститељски радник у Црној Гори, који је ово признање више пута потврђивао у анкети „Бирамо најбоље“ у туризму наше Републике.

— Прве кораке сам направио као касибар у Урошевцу у хотелу „Љуботен“, потом у хотелу „Метохија“ у Пећи и „Косовском бокиру“ у Приштини, одакле сам прије десетак година стигао у овај чаробни град-хотел „Свети Стефан“. Ни за какву цијену не бих га оставио. Имао сам доста похуда, али град-хотел никада нећу напустити...

Већ неколико година Обрад Кастратовић, кога сви зову Кастро, у граду-хотелу је управник ресторана. Питамо га да ли је лакше ради као касибар или управник?

— Са љубављу се мора ради и један и други посао најсмијано нам одговара. — Све који долазе овде — било да су то Италијани, Њемци, Американци, Шпанци или наши гости, који су, истинска, ријектост, увијек први поздравим. То је обавезно, на доручку, на ручку или вечери, које овде трају и до 24 часа. Гост жели на светостефанској тераси да ужива. На овом радном мјесту тражи се познавање више страних језика. Ја се служим са пет.

— Ви сте многе госте дочекали и испратили...

— Да, многе, али за мене је незабораван сукрет с другом Титом. Био сам у пријатељи да га служим у највећем хотелима „Маестрал“ и „Милочер“. Услуживао сам предсједнику Гвинеје Бисају Луису Кабралу, предсједнику Шри Ланке Сиримаво Бандараџанаке, предсједнику КП Шпаније Долорес Ибарури, предсједнику КП Чехословачке Васила Билака, канцелара СР Њемачке Хелмута Шмита, његовог претходника Вилија Бранга, овог јетра Франца Јозефа Штрауса, енглеску принцијеску Маргарету, књижевнику Алберту Моравију, звијездје филма Софију Лорен, Кирку Дагласа, Монику Вити, Силвију Кошћину, Клауса Кинског, Питера Јустинова, много шефке, индустријалце, затим Роберта Макнамару, Роберта Лонатија...

— Ко је од њих „најразмаженији“ био?

Са принцезом Маргаретом у Светом Стефану

— Најексцентричнији од свих који су долазили у граду-хотелу био је унук Луја Пастера, Клаус Кински је донио више од десетак кофера. У једном се налазио новац. Немилице га је разбацивао. Мислио је да може све да купи. Велики је био и пробичар у храни. Остали су остављали утисак нормалних људи. С Питером Јустиновим сам остао велики пријатељ. Исто тако, и са принцезом Јапана, па и са принчевским паром Енглеске Маргаретом и њеним му жејем Сноуденом. И холандски принчевски пар био је веома симпатичан. Јунак бијелих стаза Ингемар Стенмарк понапао се као прави

спортиста. Сваког лета је та ко. Овдје се сретају људи које преко године гледамо на малим или великом екранима.

Кастро посједује необичан шарм. Изузетну елегантност. Познаје прошлост и културу наше земље. Тим својствима „осваја госте који ходе увијек све да имају и знају. На Свети Стефан до лазе они који имају новца у изобиљу.

На крају смо Кастра пitalи, поред града-хотела, шта још посебно воли у слободним часовима, када се од мара.

— Гусларске пјесе — одговорио је кратко.

Станко Паповић

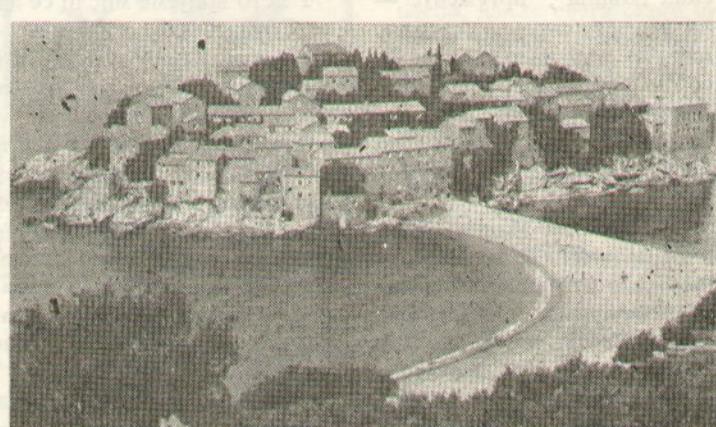
ТРЕЋА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЈАДРАНА

Трећа конференција за заштиту Јадрана, која је одржана 16. и 17. новембра у хотелу „Авала“ у Будви, усlijedila је послије пет година након друге (на Хвару '78) и десет година након прве (у Опатији '74). Обије су дале велики допринос развоју свијести о значају заштите човјекове околине у јадранском простору. Реално су сагледале и оцijениле стање и проблеме и дале смјер

нице и препоруке, како за превентивну заштиту, тако и за решавање проблема у оквиру самоуправних друштвених односа и самоуправног планирања. Оба ова претходна скупа били су импулс за бројне активности које су се у овом десетогодишњем периоду одвијале, почев од елементарне заштите од загађивања овог простора до простионог планирања и политичког одлучивања о томе. Без ових активности стање на Јадрану било би теке и простор југословенског дијела Јадрана не би данас, у односу на осталы дио Средоземља, био најчиšтији његов дио.

На Конференцији је учествовало преко 400 људи, а поднесено је, што у пленуму, што у секцијама, као облицима рада Конференције, око 120 реферата.

Вл. Ст.

Чаробни град хотел

УЗ 120-ГОДИШЊИЦУ РОЂЕЊА БРАНИСЛАВА НУШИЋА

КОМЕДИЈА КАО БУНТОВНИШТВО

БРАНИСЛАВ НУШИЋ је један од наших најпознатијих, најзначајнијих и најплоднијих писаца, а на сценама један од највише извођених не само код нас него и на страни. Његова је готово све књижевне жанрове, све драмске врсте, али је са мојим родом дао свој пуни уроад — комедија.

Тематика Нушићевог књижевног стваралаштва није много разноврсна. Два мотива су његова основна преокупација: људска грамзивост и човјекова тежња за влашћу. Ту људску слабост — према новицу и власти — описује је од прве своје комедије („Народни посланик“) до посљедње („недовршене“), која се не зове случајно „Власт“. Носиоци тих и таквих слабости су мањом наши малограђани и скоројевићи,

Бранислав Нушић

МОЋ ЗАПАЖАЊА И ОПИСИВАЊА СМИЈЕШНОГ

На Нушићево идејно-политичко став досад се углажном гледало површински и површно. Отуда су — какве ироније! — напредност наше великог комедиографа могли боље да виде и осјете они који су исмијани у његовим дјелима и неки наши грађански критичари. Зато се не треба много чудити што Нушићево књижевно дјело све више „добија“ у прогресивности, а он „постаје“ напреднији и од оних који су га осуђивали за конзервативизам.

Нушић је био писац који је цијелог живота (а не само на почетку стваралаштва и у годинама пред смрт) учествовао у једној ослободилачкој револуцији. „Један дио свог живота Нушић је посветио рушеву империје — као зла над људима. Други дио комедији — као побуни против зла у људима. Дакле, Нушићева комедија је, та које, једно бунтовништво“.

Ако бисмо, најкраће, хтјели да кажемо у чему је специфичност и значај Нушића као комедиографа, морали би смо рећи да његова величина није у књижевним обличјима, већ у његовој стваралачкој моћи да запази и опише смiješno. Нушићев хумор није рафиниран, није церебралан и интелектуалан, већ „дионизијски, стихијни, помамни, без уљепшавања, изнад реда, преко мјере“, али „дубоко у себи има прикривеног смисла“. Осим тога, Нушић је не само изврстан опсерватор, већ и добар психолог-портретист и сликар-карикатурист.

Други имају Шекспира и Шилера, Ибзена и Стрийберга, а ми нашег Бранислава Нушића.

ПОВОДОМ КЊИГЕ „БУДВА И ПАШТРОВИЋ“

НЕВЈЕШТА КОМПИЛАЦИЈА ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

Поводом књиге „Будва и Паштровић“ аутора др Гојка Десића, чији је издавач Заједница писаца из Земуна, одржана је сједница Секције за информисање Општинске конференције ССРН. Том приликом прихваћено је мишиљење директора Архива у Будви др Мирослава Лукетића који је, између остalog, истакао:

— У поднаслову књиге стоји: „целокупна историја, књижевност и култура“, што је далеко од истине, како по обиму тако и по садржају. Претенциозност испољена овим надовезује се и на начин презентирања своје личности, истицањем да сада објављених књига и предлоговом који нема никакве везе с књигом. Очито, аутору је било стало да блефом привуче пажњу читалаца и да тиме потврди „научност“ текстова...

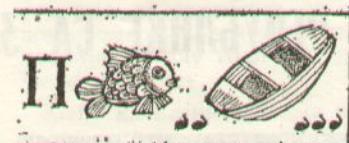
С. Г.

који би хтјели да ускоче у високо друштво и да се преко власти домогну још већег богатства. За те људе новац и власт нису само „људска слабост“ него средства да до тог циља дођу, зато су они тако груби у борби за успјех и губе главу када остапе своје намјере. Они, дакле, немају обзира и скрупула, немају морала и милосрђа, јер им је једина мјера људске вриједности — новац. „Углед — то је богатство“, каже у „Поклоњику“ једна личност. „Узмеш ли ми богатство, узео си ми иуглед“.

БУДИО је УСПАВАЊЕ САВЛЕСТИ

Када се говори о Нушићу као комедиографу мора се истаћи да он у вријеме „жму рке, јурке и гурке“ није јамурио него будио успавање савјести, исмијавао друштвене и политичке наказности, јасно госао људске слабости. Писао је веома много — може се рећи да му је превелика плодност, чак, сметала, али његови опуси нису хо-

настрадај на личност“, што је нека врста „ослобођења“, „својеврсна катарза“, већ и у томе што у његовом смијеју има и нешег „убојитог“, а његов хумар, како је сам говорио, иако је добромјеран и хуман, често хоће „да опече кога по образу“ и да „оштром иглицом боце у кожу“, односно да има и сатиричних примјена и премиса.

БРАТИМЉЕЊЕ ПЕТ ОПШТИНА ИЗ ЧЕТИРИ РЕПУБЛИКЕ

На сједници Извршног одбора Скупштине општине усвојена је одлука о братимљењу Будве са општинама Цеље, Макарска, Ошрид и Пакрац. Наши општини, иначе, више година одржавају пријатељске односе с друштвено-политичким и привредним организацијама ових комуна. Чином братимљења, како се оијењује, створиће се услови о свестранијој сарадњи на друштвено-политичком и, посебно, економском плану са овим друштвено-политичким заједницама, а time и на продубљавању и даљем јачању братства и јединства између грађана и радних људи пет општина са подручја четири републике.

Н. Д.

ЛИКОВНИ ЖИВОТ

ЛИРСКО ВИЋЕЊЕ СВИЈЕТА (УЗ ИЗЛОЖБУ АРЕ БЕКАРЈАНА)

У првој половини новембра отворена је у Модерној галерији посљедња овогодишња изложба — са тридесет платна у уљу нашој публици се представио народни умјетник Јерменије Ара Бекарјан.

Рођен 1913. године у Турском, Бекарјан је 1939. завршио Ленинградски институт за сликарство, скулптуру и архитектuru. Самостално је излагao у Јеревану, Москви и Љову, а групно у Југославији, Бугарској, Румунији, Чехословачкој, Вијетнаму, Пољској, Ирану, Француској, Либану, Јапану, Аустрији, Шри Ланки, Белгији, Њујорку... Професор је катедре сликарства и композиције на Јереванском умјетничком институту.

„Постоје умјетници“ — на писала је историчар умјетности, Марина Степањан — „који током читавог свог стваралаштва и у годинама пред смрт) учествовао у једној ослободилачкој револуцији. „Један дио свог живота Нушић је посветио рушеву империје — као зла над људима. Други дио комедији — као побуни против зла у људима. Дакле, Нушићева комедија је, та које, једно бунтовништво“.

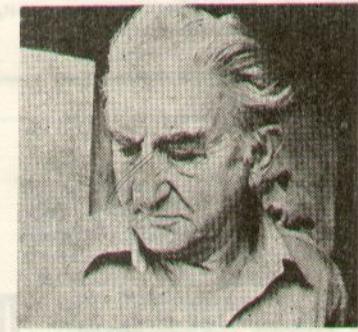
Сва његова дјела садрже елементе сеоске теме, коју се третира искључиво себи својственом стилистиком. Лијеско, чак и дјелимично идеја лизујуће виђење свијета, што је иначе својствено Бекарјану, плијени својом отвореношћу и кристалном чистотом. Џелокупно стварала штво Бекарјана сугерише његово умијеће да кроз године и године искушења сачува своју тему и своје призијале, и да их не изневјери ни један једини пут.

Рат као сије ушао је у стваралачки опус Аре Бекарјана, а у дјелима урађеним одмах послиje рата он упорно презентира људима сунчеву свјетлост, цвјетне пупље, срећу и младост. Пажљивијем оку неће измаћи да се ратник зажелио мирно дјепског живота и једностав ног, свакидашњег сељачког послана, дакле свега онога што му је толико недостајало то ком дугих ратних година и чему је стремила свијест преживјелих људи — бити што ближе природи, вратити се у завичај, у родно село, на родног огњиште.

Бијели зидови сеоских кућа, сраслих са земљом, стрмо степениште сокачета које се пејнтра узбрдо, препланиле босоноге сељанке које иду по воду, људи који спавају, одмарaju се или играју — све је то испуњено сми

лом и осјећањем. Нарочито то пада у очи као случајни композициони рефрен — же на с плодовима у руци, у сукњи и корпи.

У очима једних Бекарјан је приповједач, док је за друге дубоки и мудри посматрач, који посједује истањан смисао за декоративност. Све је то доиста тако, али није једна од тих одредница није доволна да би се комплетно окарактерисало његово сликарство. За Бекарјана је важан поетски лик који

Ара Бекарјан

сумира масу животних запажања и доживљаја. Крајња вјерност природи не захтијева набрајање детаља. Умјетник меко ваја бојом све линије, масе и запремине. Свјетлост и сјенка падају као широке равни, чинећи певидљивим подробностима рељефа и претварајући крошњу дрвета у облак, а букет пљувског цвијећа у плавича стејезике пламена.

Стваралаштво Аре Бекарјана, ликовног умјетника јасних и изразито самосталних погледа на живот и циљ умјетности, спосебно је да убиједи и анимира чак и оне који му нису блиски, нити су његови једномишљеници.

Туристичко насеље на Словенској плажи на крају сезоне

ОБНОВА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ**БУДВА-ЖИВИ ГРАД**

У даљем поступку обнове подручје Будве пострадалог у катастрофалном земљотресу 1979. године, приоритет ће се у неколико наредних година дати враћању у живот стarih урбаних језгра Будве, за тим обнови манастирских комплекса и оних сакралних објеката који су фрескосликани. То опредељење заштита ће у програму којим се предвиђају послови и задаци на обнови споменика културе до 1990. године, а који је усвојен на сједници Извршног одбора Скупштине општине. Програм је, иначе,

урадила организација „Стари град“ задужена за веће послова на плану обнове, а биће предложен делегатима сва три вијећа Скупштине неопштине.

У њему се наглашава чврсто опредељење да обновљење на Будва треба да буде живи град, настањен и град. Концептом обнове и рехабилитације, поред враћања функција које је имала прије земљотреса, предвиђено је обогаћивање садржаја, у складу с дугорочним интересима у вези обједињавања економске и културне валоризације

овог подручја.

Обнова старог урбанијег језгра, које представља јединствени архитектонски и урбанистички цјелину и које је сачувало средњевјековни изглед, представља деликатан и укупан подухват. На првом месту оштро су изражени рестаураторски и конзерваторски захтјеви, затим ефикасност и економичност града, и посебно, рационално и рентабилно улагање средстава у њену обнову.

Поред старог градског језгра у најтежем положају и даље се налазе седам манастирских комплекса с необично вриједним фрескама и драгоценним покретним споменичким пондом чије културне и историјске вриједности далеко превазилазе локалне границе. Нарочито за брињава стање споменика културе који се налазе на граници уништења. Све то и друге чињенице говоре да у заштити ове културне башти ће непроцјењиве вриједности чекања више не би смјело да буде.

Д. Н.

САВИНА ГЕРШАК НЕМА РАЗЛОГА ЗА ТУЖБУ

Савина Гершак, главна јунација филма „Чудо невиђено“, најавила је у писму упућеном редитељу овог филма Живку Николићу да ће тужити суду „Зета-филм“.

Сазнали смо из новина да је Савина Гершак упутила писмо Живку Николићу поводом коришћења њених голијашавих фотографија у новинама, рекао нам је Никола Краповић, директор „Зета-филма“. — Сматрамо да нема никаквих основа за тужбу, јер никада нијесмо поврједили уговор. Објављене фотографије само наговештавају голијашаве сцене којих има у филму не мало. У неким новинама су се паралелно с фотографијама из филма „Чудо невиђено“ поjavile и фотографије из ранијег филма Савине Гершак „Смрт господина Голуже“, па је највероватније то увијело забуну. По нашем мишљењу, разлог за тужбу нема.

Фilm „Чудо невиђено“ се с великом успјехом приказивао у Београду, Сарајеву, Нојом Саду, Скопљу, раније у Титограду. Сматра се да га је само у овим градовима видјело преко 100.000 лица.

С. Г.

НАСТАВЉЕНИ РАДОВИ У СТАРОМ ГРАДУ

Периша Спасић, замјеник директора Републичког завода за заштиту споменика културе, нас је обавијестио да је скинута забрана извођења грађевинских радова на објектима инфраструктуре у Старом граду.

Шеф градилишта „Интегра

ла“ Јосип Вицај нам је рекао да се њима жури да за више уговорени посао до априла 1985. године и да је у Старом граду потребно стално присуство археолога, потој току што ће ускоро и увести трећу смјену.

ПЕТРОВАЧКИ МОЗАИК И ДАЉЕ ПРОПАДА

У Петровцу на мору, прије више од осам деценија отворена су два римска мозаика из трећег вијека, који су били подни украси неких римских грађевина. До 1965. године на њима су у више наврата обављани конзерваторски радови, а затим је из над већег мозаика изграђен павиљон површине 37,5 квадратних метара, у који су смештени фрагменти мањег мозаика. Недавно су стручњаци Републичког завода за заштиту споменика културе утврдили да су фрагменти мањег мозаика покрадени.

С. П.

ДРУГИ О НАМА**ПРЕПОРОД У БУДВИ**

Ових дана обилазимо препородену Будву, ни са ми не верујући својим очима...

Обилазећи дрвну базилику, дознали смо да је то био најдубљи продор и последњи и најновији подиг археологије. Водили су нас археолог Наташа Вукотић и професор Вojislav Korač.

Узбуђени, присуствовали смо овом обиласку по ред тек раскрчених скинутих скела, за време чишћења, у сред мера обезбеђена и свега што прати сличне успехе науке.

Обновљена и проширења, Будва ће ускоро почети нови живот, с новим условима за високи туризам.

Са новом Будвом почиње оно што бисмо назвали препородом.

Природне лепоте повезују се с културним садржајима.

Још 1966. године основана је ликовна колонија. Од 1972. године ова колонија прерасла је у међународне културне сусрете.

У срећну околност, са истовременим присуством Љубинке Јовановић и Бате Михаиловића, Будва до бија, уз присну сарадњу Јована Ивановића, сликара и руководиоца Модерне галерије, представнике савременог еклектизма. Основу ове колекције чине сјајна имена као што су: Линдстром, Табући, Жиље, Апел, Алешићки, Геџ, Арнајз, затим Лубарда, Фило, Мутић, Прица, Берник и други.

Из света се види да је Будва отворила своја врата ликовним ствараоцима, са жељом да временом постане Мека авангарде и центар не само културе, већ и цивилизације.

За питања архитектуре обратили смо се архитектури Мирку Јовановићу. Ове године је стапио посреднице Будве чекало пријатно изненадење. Одмах су се запазиле видне промене:

— Стари град, тврђава, најзад почиње да се обновља. Спољни зидови су већ делимично рестаурирани. Северно зидно платно је сасвим завршено, и то врло стручно. Улаз у старији, од земљотреса рушеног град био је забрањен, али ако, ипак, успејте да уђете, обрадоваће вас велики подиг археолога — пронађена је базилика из VI века, вероватно досад најстарија на обали Јадрана.

— Стари будвански парк, изузетне лепоте, није за последњих педесет година био тако негован као сада.

— Назире се будући трг између обновљеног хотела „Аvala“ и новог хотела „Oograna“ и тврђаве. Очекујемо на низији дио хотела, крај хотела „Mognen“, буде поплочан каменом, као и горњи. Надамо се да ће партер око зидова, тврђаве бити врхен у некадашње стање с малим ровом.

— Цио град се брижљиво одржава. Нестали су хаотично разбацини привремени објекти. Аутобуска станица није више у блату. Простора између пјаца и поште не мора више нико да се стиди.

— На месту настрадалих хотела дуж Словенске плаже завршен је нови дио града — Туристичко насеље.

То је врло складно и целовите, срећно одобрено решење, вешто уклопљено у сачувану вегетацију. Без висиле објеката, складно компонованих визура, паметно изабраних материјала. Иако није дијектант наставак традиције налине архитектуре овог подручја, ипак има медитерански карактер. Са поље већајем вегетације, насеље још лепше.

Само плажа, као да је оскуднија него некад. Где ли је нестао дивни шљунак?

Из давних послератних вадана добро памтим друゴ веће са Милом Милуновићем и Марком Челебоновићем у овим будванским пределима. Сећам се како сам Милуновићу ипак имају над кристалним дубилама према зеленим стенама и провалаја ма, одакле је Мило врбас мурине и угроје, а не видљиви Челебоновић, као подводни риболовац, после вишечасовног лова, доносио по четрдесетак килограма бирање рибе за велико друштво сликарка и скулптора.

Била је то пустинја и дивљина из које се чуја глас Алексе Челебоновића да пријем да ми нешто покаже: једна гомила змија отровница, испреплетена у велико клупко! Закључили смо да је најбоље да се удајимо.

Зато сам у наслову исписао реч препород. Нешадашњи посетилац не би је препознао. Заиста, ренесанса у Будви!

Пеђа МИЛОСАВЉЕВИЋ

МИЛИЦИ САРИЋ - ВУКМАНОВИЋ ОРДЕН РЕПУБЛИКЕ СА ЗЛАТНИМ ВИЈЕНЦЕМ

У присуству друштвено-политичких, јавних и културних радника Црне Горе и Цетиња Милици Сарич-Вукмановић уручен је 7. новембра Орден Републике са златним

УЧЕЊЕ УЗ МАЈКУ

ПЕТ СТЕПЕНИКА ДО САМОСТАЛНОСТИ

Уз обавезе на радном мјесту и у кући мајке су реформом школства добиле додатни терет: учење с дјецом, без обзира да ли је ученик у првом или осом разреду. Обим није градиво и већи захтјеви наставника оптеретили су не само торбу него и главу малишана.

Писање задатака и учење лекција не укључује родитеља само као контролора већ и као сарадника, савјетодавца. А то значи додатни сат или два мање за кућне послове, одмор и друге активности.

Ниједно дијете не може преко ноћи, по команди, да научи да — учи! Њемачки писи холози су предложили пет степеника у оса мостакивању ученика. Слиједећи корак учините тек када сте претходни усавршили.

1. Одређено вријеме и мјесто: Родитељ и дијете се договорају када ће радити домаће задатке. Свакога дана у исто вријеме и на истом мјесту обрађују заједнички гра-

диво. Некад је то само неколико минута, некада дуже.

2. Мајка је присутна али дозвољава себи само неколико минута предања док дијете учи или пише. Прочитање новине, провјери ће задатак, похвалити дијете и рећи: „Настави даље“. Узеће ручни рад или неки други посао који може уз дијете да обавља.

3. Мајка је повремено одсутна. Док дијете ради задато градиво, мајка се повремено диже и одлази из просторије, враћа се да провјери и увијек је дијете може дозвати.

4. Мајка не сједи за столом. У ствари ово је наставак трећег „степеника“. Мајка је чешће одсутна, али, уколико дијете за то vrijeme не учи и не пише, посљедица није велика, прекор и сузе, већ повратак на „степеник“ три. Сјешће уз дијете.

5. Дијете само одређује вријеме учења и није му потребан савјетник. Нејасно је расправља с мајком, готов задатак јој пока казује... Овај задњи „степеник“ постиже се тек послиje неколико мјесеци. Неопходно је стрпљење и сарадња.

КАКО САМ ЗАПАМТИО КАЊОША

РЕД МОЋНОМ СВИТОМ венецијанског дужда, поријеклом из Паштровића, са сурих страна при мору Јадранском, трговац по занимању, мали растом, ситан, али чврст као морски гребен, што одолијева ћудима мора и вјетра, стоји Кањош — побједник.

Иако мален, својим је присуством испунио простор, својом побједом надвисио дворану. На њему палош погубљеног одметника Фурлана. И док оштроумно одбija понуђени новац ријечима: „да се из ове скриње диже, а не меће, то би благо брзо понестало: брзо бисте јој дно видјели...“, додајући дуждевом благу још један дукат, сјећа се борбе с Фурланом.

Не желећи причу, већ брзо и добро изведен задатак, Кањош изазва Фурлана на двобој. Бјешто изbjегавајући, а у исти час и задајући ударце, Кањош окрене Фурлану ка сунцу и тада, преобразивши се из мале мушкице у орла, зададе одметniku смртоносни ударац.

„Бољи пођоше бољима, а ја једва и вас допадох“ — сјети се својих ријечи по дојаску у Млетке. Неискварен, а животним недаћама прекаљен, мали човјек из народа, коме су слобода, право на поштен рад, живот и будућност племена, коме припада, били важнији од дуждевих похвала, блага и јединице кнеке, Кањош тријумфује над венецијанском масом својим поносом, својим презиром и својом снагом да се одупре чарима изјевштачног друштва.

ТРАГОМ НЕСТАЛИХ ЦИВИЛИЗАЦИЈА

РЕНЕСАНСА ЕГИПАТСКЕ УМЈЕТНОСТИ

Приватног живота у породици, што се раније није могло ни замислити. Међутим, баш оно што се нама на овим дјелима допада као израз вјерног, природног и неизвјештја ченог, савременике је сабла жњавало. Ова лица нијесу безизражашња живота, већ с њих зрачи израз унутрашњег живота, а њежне ликове и лијепо женско тијело, које видимо на дивном портрету краљице Нefretete на недовршеној Женској глави и на другим статуама и рељефима из овог времена, срећишмо тек послиje хиљаду година у грчком вајарству.

Међу каснијим дјелима из дваја се једна статуа Рамзеа II. Уз престо са стране су сасвим мале фигуре његове жене и сина.

У овој вријеме Египћани су постигли савршенство у изради керамике и бојаног стакла. Као и раније, рађене су

и вазе од камена само вит које и слегантније. У Тутанкамоновој и у другим гробницама нађени су дивни пријери умјетнички изграђених намјештаја који је остао потпуно сачуван благодарећи Египатској сувој клими.

ПОЗНО ДОБА — СЕИСКО ЦАРСТВО

Египатско јединство је по ново успоставио 663. године фараон Псаметик, па је земља под његовим наследницима доживјела поновни кратки процват. Међутим, стаљне борбе с Персијанцима завршиле су се побједом цара Дарија, 525. године, и Египат је постао персијска сатрапија. Александар Велики срушио је Персијско царство, па је 332. године заузeo Египат. И Птоломеји су владали све до смрти Клеопатрине (30. г.), када су га заузели Римљани.

СВИЈЕТ У КОМЕ БИХ ВОЉЕЛА ДА ЖИВИМ

ПОНЕКАД РАЗМИШЉАМ О СЕВИ И О ЖИВОТУ — о човјеку, природи и о свијету у коме живим. Некад су ми мисли тужне, сјетне. Некад, чак, помислим чemu све ово, чemu стреми, данас, живот, чemu стреми човјек, ка каквом невидљивом циљу хича данашње човјечанство...? И, уопште, да ли знамо или, бар, наслућујемо шта нас на крају пута чека? Можда још један свјетски рат, још један неминован сукоб раса, вјера, националности, политичких размишљања. Можда — кажем — можда, јер вјерујем у човјека.

Опасно је вјеровати човјеку. И кад имаш најбоље намјере према њему, и кад осјетиш да те потпуно разумије, и кад се ослониш на њега као на друга, одједном, не знаш ни како ни зашто, мост поуздана се руши, а пријатељство полако почне да тоне у нађујалу ријеку мржње. И — онда се упитам: коме вјеровати, с киме подијелити своје тужне тренутке, с киме се радовати, кога поштовати?

Природа, да, природа — њој треба вјеровати. Она никада није изневерила ни живот, ни човјека. Она је једини сила која може научити човјека да буде вјеран, да воли и поштује. Човјек, својеглаво биће, прави се паметнији, мудрији, јачи од природе. Покушава да уништи све оно што је природа стварала миленијумима.

А шта је човјек? Дијете које је природа његовала као најдрагоценји цвијет. Под њеном руком он је растао и развијао се у мисаоно, друштвено, културно биће, најспособније живо створење. Под руком природе достигао би савршенство, постигао би све хумане циљеве и наставио мирно да живи. Али, човјек је нестрпљиво, својеглаво биће, он жели да сам крчи свој пут. И нека га крчи, али не помоћу ратова и сукоба.

Човјек је сам сазидао свој свијет и треба себе да крви ако је негде погријешио. Нови свијет, нова кула не може се попово сазидати. Оно што је сазидао, човјек ће оставити дјеци која треба да наставе започето дјело својих предака. Некоме ће се то здање свидjeti, некоме нећe, неко ће своју кулу наставити да гради, неко ће својој кули дати нови облик, јер свако ствара само оно што воли.

Данашњи свијет би могао бити љепши, веселији, слободнији. Нове генерације — колико су спремне да уљепшају свијет, толико су боље од претходних. А ако се свијет не буде измијенио на боље, све куле које је човјек сазидао почеће да се руше.

Често се питам: како би изгледао мој свијет, свијет моје генерације, у коме бих вољела да живим? За-миšљам бескрајно море, зелено као трава и лишће. Море природе у коме човјек живи без икаквих стега, слободно развија своје способности: учи, ради, ствара, воли и радује се. Људи црни, жути и бијели, људи различитих вјера, људи различитих политичких склапања треба да живе у миру. У том свијету не би било разлике између богатих и сиромашних и свуда би вladalo благостање.

Док тако размишљам, обузме ме неко чудно усхићење и помислим како би било једноставно створити такав свијет само кад би се људи мало више потрудили, кад би покушали макар да замисле слику ћовјека свијета. А онда осјетим колико сам немоћна да било шта учиним против огромне, безосјећајне машинерије којом се човјек оградио, плашећи се напада или спремајући напад на „непријатеља“ који је, та-које, човјек.

Милица ПАПОВИЋ

стјале, у ствари, само којије. Међутим, копијама је увијек недостајала спонтаност израза и свјежина оригиналa, па оне дјелују хладно, иако нешто елегантније. Вајарска дјела сада се раде у тврdom камену, базалту и серпентину, који је омогућао много прецизнију обраду, али је својим савршено полираним површинама још више повећавао и иначе хладан утисак.

Међу најинтересантнија дјела египатског сликарства спадају портрети умрлих, који су у овом периоду радени на дасци и, мјесто раније маске, стављани преко лица мувије.

Врло интересантну грану египатског сликарства представља минијатуре, а наро чито оне са сценама Озиријева суда у књигама мртвих, које су уз мумију остављане као подсјетник. Црteжи су рађени на папирусу, првено или црном бојом, танким пером од трске и четкицијом. Утицај египатске умјетности протезао се и на Сирiju, Палестинu, Грчку, Феницију, Крит и хришћанство првих времена, па и касније.

СТАРТОВАЛИ КОШАРКАШИ

Кошарка је поново оживје ла у нашем граду. Клуб „Могрен“ почео је такмичење у другој републичкој лиги, по што је послије дуже паузе поново формирана управа и друга тијела клуба. „Могрен“ је у Иванграду одиграо утак мицу са истоименим клубом. Поражен је са 102:82 (46:36), од полетне екипе домаћина у чијем граду кошарка има дубоке коријене. Иванграда ни су били чланови и прве савезне кошарашке лиге.

„Могрен“ је играо у саставу: Поповић 48, Рађеновић 16, Вушковић, Ракочевић 5, Никчевић, Радуловић, Ускоковић 2, Гитовић, Мировић 11.

С. Г.

НЕСАВЛЕСНИ ВОЗАЧИ

Стотинак возача с подручја наше општине није продужио вожачке дозволе. Добар број њих то није учинио више од годину дана, а има и оних који важност овог документа нијесу продужавали од 1981. године!

Како су нас обавијестили у Одјељењу унутрашњих послова, сви они који нијесу продужили возачке дозволе више од годину дана, мораће поново да положу возачки испит. Други треба да покажу ре да не би доживјели исту судбину. Саопштено нам је да се на вријеме не продужувају ни саобраћајне дозволе.

Г.

СЕМИНАР ЗА ТЕНИСКЕ СТРУЧЊАКЕ

У Будви је недавно одржан семинар за тениске тренере. Речено је том приликом да „бијели спорти“ све више привлачи пажњу младих у Црној Гори, да томе доприносе врло квалитетни терени. Посебно је истакнуто да „Словенска плаја“ са својим тениским теренима пружа изванредне могућности не само за рекреацију гостију него и за трећине тенисера, одржавање такмичења. То најбоље потврђује и веома успјело првенство Црне Горе у тенису које је љетос ту одржано.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА БОКСЕРСКОГ КЛУБА

У Будви је одржана годишња скупштина Боксерског клуба који носи име града. Том приликом је за новог предсједника изабран Драго Бубања, радник Одјељења унутрашњих послова. Према ријечима тренера, Павла Бучаја сада редовно тренира двадесетак младих који су се определили за овај спорт. Просторије за рад устутило им је Одјељење унутрашњих послова, чији рад ници имају пуно разумијевање за рад овог клуба.

Г.

ЗА СВАКУ ПОХВАЛУ

Једанаестог октобра, на путу од Банке до Поште у Петровцу изгубио сам 8.850.000 старих динара. О томе сам обавијестио службеника Банке. Није прошло више од једног часа јавили су ми да је Милица Ива Каљотара ученик Основне школе „Мирко Срзентић“ нашао новац. Њена мајка назвала је Банку и обавијестила о томе. Тако сам свој новац убрзо поново имао у рукама.

Најљепше се захваљујем Милици Каљоти и желим да њен пример споји сва наша дјеца.

Марко В. Андриодић

Јужна фудбалска регија

„БУДВА“ КОЛО ВОДИ

Послије девет кола у првенству Јужне фудбалске регије фудбалери „Будве“ налазе се на првом мјесту. На кон побједе од 2:1 против екипе „Луке“, која је извојана на врућем терену у Баиру, Будвани су декласирали комије. На свом терену против „Милочера“ загрили су веома добро и заслужено тријумфовали са 4:0. Нови бодови и добра разлика датих и примљених голова учили су да се екипа „Будве“ учврсти на првом мјесту. Сви су изгледи да ће Будвани тријумфовати у јесенском дјелу првенства, а реалне су шансе да и на крају првенства задрже ту позицију, што би значило повратак у „старо јато“ — Црногорску лигу.

Екипа „Петровца“ игра ове јесени боље него прошле године и заузима пласман у средини табеле, док је „Милочер“ у дну првенstvene табле.

С. Г.

ОТКРИЋЕ СТОЉЕЋА

ХРАМ У СЛАВУ БОГА СУНЦА амона-Раа у Карнаку један је од најмонументалнијих на његовим обалама: улазна капија му је висока као десетоспратница, а дубока је 15 метара. Дворану стубова оивичавају 134 високе ступа. Ту су и рељефи дугачки као фудбалско игралиште...

Посебно чудесна је Долина краљева, такође на лијевој обали, између Асуана и Луксора. Тамо се налазе 64 досад откријене гробнице познатих фараона. Управо ту је енглески археолог Хауард Картер 1922. године пронашао нетакнуту гробницу Тутанкамона што се сматра археолошким открићем стољећа...

Пет стотина километара ју јжно од Долине краљева, у Нубијској пустини, лежи једно чудо стварог Египта: Абу Симбел.

Више од 26 вјекова цвјетала је његова долина под Старим, Средњим и Новим египатским царством, а онда су 525. године прије наше ере Персијанци збацили с престола посљедњег фараона. Њих су 332. прије наше ере, под Александром Великим, проглашили га престоницом некадашње земље фараона. Доласком Арабљана, дотадашњи робовласнички систем замјењен је феудалним. Постоји готово пет и по вјекова, 1517. Египат је опет промијенио госто

Године 646. Египат је доспјео под власт Арабљана, који су на његовој десној обали основали Каиро — Ал Кахира — што значи побједносни — и проглашили га престоницом некадашње земље фараона. Доласком Арабљана, дотадашњи робовласнички систем замјењен је феудалним. Постоји готово пет и по вјекова, 1517. Египат је опет промијенио госто

турски султан Селим I пријучио га је своме царству.

Наполеон Бонапарта долази са својим експедиционим корпусом у Египат и осваја га 1798. Само дводесет година касније, Французе прогледију удружене британско-ottomанске снаге. Бурни промјене у турској држави ослабиле су моћ султана, а, савијим, и његову власт у Египту. То је искористио један од његових генерала, Мехмед Алија и 1805. преузео власт у своје руке: поразивши султанову војску, постао је господар Египта и владао до 1849. год. Његови сљедбеници у освајачким ратовима против Етиопије и Судана искрцали су Египат, а Француска, Велика Британија и Турска поново су почеле да се отимају о њега. Највише успјеха имала је Енглеска и 1882. прогласила Египат својим протекторатом. Тек 1936. древна краљевина је попово стекла независност, с тим што су Енглези задржали војни гарнизон у области Суецког канала.

До 1952. године краљевина, Египат се, најзад, ослања на крајне: група официра, под војводом Гамала Абдела Насера, приморала је краља Фарука даabdiciра.

Под Насером, Египат се опредељује за арапски социјализам. Спроводе се значајне реформе, међу њима и аграрна, и све се снаге усмjeravaju na економски развој земље и јачање њене независности.

ПОДВИГ РАВАН ГРАДЊИ ПИРАМИДА

За владе предсједника Насера, 1960. године, на обалама Нила почела је изградња величанственог објекта — Асуанске бране.

Хиљаде година Нил је редовно од јула до октобра преливао своје обале и своју дољину претварао у непрегледно језеро. Данас је то прошлост. Водостај ријеке одређује Асуанска брана. Она је повећала плодне површине Египта за 400.000 хектара који су отели од пустине, и стално ничу нове њиве. Могуће је турбине у Асуанској брани дају годишње око осам милијарди киловата електричне енергије.

Египат живи боље него никад, али на путу благости њега испријечио му се висок наталитет. Од краја другог свјетског рата досад број становника се удвоstručio, а до краја вијека досецнуће броју од 7 милиона.

Због тога се воде Нила од воде све дубље у пустину. У току сљедећих 10 до 15 година од ње треба отети још 2,5 милиона хектара орањица, дакле плодне површине треба удвоstručiti! У ноћеви касале улаже се велики новац. Све наде у боли живот Египћана заснивају се на Нилу, чије су могућности да им у томе помогне готово не ограничene.

На постолу кипа једне бољиње, нађеног у древном Саамосу у делти Нила, уклесане су ријечи: „Ја сам све — прошлост, садашњост и будућност“.

ОГЛАС

**ФОТОГРАFIЈЕ, ЗА
ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ,
ПАСОШЕ, СТУДЕНТСКЕ
ИНДЕКСЕ, ЛИЧНЕ
КАРТЕ ИЗРАБУЈЕ
У КОЛОРУ У РОКУ
ОД 20 МИНИТА**

**ФОТО ШУЉАК
БУДВА**

Кутак за разоноду

АНЕГДОТЕ

НИЈЕ БИО ОДУШЕВЉЕН

Прича француски хумориста Куртлен:

— Приликом једног пожара неки човјек, је уткао у ватру и спасао мажу жену. У знак захвалности ја сам му дао хиљаду франака.

— Мора да је био одушевљен?

— Не би се рекло. Погледао је добро моју жену и - вратио ми пет стотина франака.

ТО ЈЕ ПОЕЗИЈА

Питали Марка Твена шта је поезија. Велики хумориста је одговорио:

— Кад чitate неку лијепу пјесму, може се догоđити да стекнете утисак да се налазите крај ријеке чије су обале прекрасне, чија је вода бистра, чије је дрвеће на обали пружа дугу миришљаву сјенку испод које нека вила миришавим уснама љуби неког младића... Међутим, то је само један млади човјек у свome собичку, који пуши пикавац, дрхти

од хладноће, слаже стих за стихом, ногама у подијелним папучама - то, то вам је поезија!

ОСТАЛО САМО ЈЕДНО СЛОВО

У вријеме Шестојануарске диктатуре нашао се пјесник Густав Крклец у неком друштву и док се представљао увијек је изговарао:

— Г. Крклец, Г. Крклец

Тада га неко из друштва упита како се он за право зове.

— Име ми је Г. - смијеши се рече Крклег. — Откад је укинут Устав, од мог имени је остало само Г.

НИЈЕ ПРОБЛЕМ УМРИЈЕТИ

Познато је да је алкохол одиграо пресудну улогу у животу Едгара Алана Поа.

Једног дана је велики амерички писац рекао једном свом пријатељу:

— Није проблем умријети... проблем је у томе што претходно треба престати с пићем...

ШИРОКЕ РУКЕ

— Драги, дај ми молим те стога хиљада.

— Шта ће ти?

— Хтјела бих да се маје уљешаш.

— Ево ти онда милион.

ИЛИ — ИЛИ?

На Сјеверном полу фока каже своме сину:

— Ја видим само двају могућности за твој опстанак: или ћеш научити да жонглираш, или ћеш постати крзно.

УЗРОК НЕРВОЗЕ

— Докторе, много ми опада коса.

— А зашто?

— Зато што се нервирим.

— А зашто се нервирате, човјече?

— Па зато што ми опада коса!

ПРАВИ ОДГОВОР

— Слушај, пријатељу, продјајем неке веома вриједне слике, па ако си купац...

— А из које су ти епите слике?

— Из епохе када сам имао доста пары...